

LYON & HEALY PUBLICATIONS

NOTICE

Purchasers of the musical file are entitled to use it for their personal enjoyment and musical fulfillment. However, any duplication, adaptations, arranging and/or transmission of this copyrighted music requires the written consent of the copyright owner(s) and of LYON & HEALY HARPS, INC. Unauthorized uses are infringements of the copyright laws of the United States and other countries and may subject the user to civil and/or criminal penalties.

During the work on the Hattusa Project for the European Union in 2012, we found, from the figures on the *Inandik Vase* exhibited at the Anatolian Civilizations Museum in Ankara, that the harp was used as a musical instrument in Anatolia 3700 years ago. Obviously, it is not possible to obtain either an original recording nor a rhythmical character of this instrument performed during that time.

My composition *Hittite Suite* is based on typical folkloric Anatolian themes, syncopated rhythm, and my perception of the lives and times of the Hittites 3700 years ago. Thus, I hope that I managed to carry and reflect the scent, feeling and atmosphere of the Hittite times with this piece.

This piece is not intended for beginners. I believe this piece to be appropriate for individuals from intermediate to advanced, and professionals. It is my intent that this piece will also be a worthy challenge for amateur performers. My work could be used as part of lectures for repertories in the conservatory harp departments, as concert repertory, or as an encore piece.

~Çagatay Akyol

HİTİLERDE LİR - ARP “GİŞ DINGIR.INANNA - GİŞ DINGIR.INANNA.GAL”

Günümüzden yaklaşık 3700 yıl önce Anadolu'da görülen Lir ve Arp çalgıları, Hitit müzik yaşamında değer verilen ve önde gelen çalgılar arasında ilk sırada yer almaktaydı. Bu çalgıların Anadolu'daki gelişimi aşağıda kısaca anlatılmıştır.

LİR:

Hitit törenlerinin odağında yer alan ve en çok adı geçen çalgı, metinlerde “GİŞ. İNANNA” olarak adlandırılan “LİR”dir. Lirin tanımında kullanılan İnanna, tanrısal bir gücün göstergesidir. Bu bilgi Lirin, bir müzik enstrümanı olmasının yanı sıra kutsal bir algısının da olduğunu göstermektedir. Belgeler Lirin, tapınak ve saray törenlerinin, bayramların en önemli çalgısı olduğunu göstermektedir. Çoğunlukla şarkılara eşlik etmekte kullanılan “LİR” in Hititlerde kullanılması ile ilgili bilgilere, başta İnandık ve Hüseyinde kabartmalı vazoları olmak üzere, ortostatlar, figürünler gibi bir çok arkeolojik materyal ve metinlerde rastlanmaktadır.

Belgelerde farklı tiplerinin olduğu görülen Lirler, farklı boyutlarda, küçük ve taşınabilir ya da büyük ve sabit bir biçimde olabilmekteydi.

İnsan boyundan büyük olabilen ve iki kişi tarafından çalınan Büyük Lir, bir ses kutusu, iki taşıma kolu, teller, tellerin bağlandığı kol ve köprüden oluşmaktadır. İnandık vazosunda kabartmalı şekilde betimlenmiş olan Büyük Lirin telleri, hayvan bağırsağından üretilmiştir. Büyük Liri çalan müzisyenlerin boyları, uzmanlar tarafından 1.70 metre olarak öngörülmektedir. Bu parametreye göre Büyük Lirin, 2 metre boyunda ve 2 metre eninde olduğu söylenebilir. Lirin taşıma ve bağlantı kolları, üzerlerindeki yükü taşıyabilecek güçte, ses kutusu ise sesi en iyi şekilde yansıtabilen ve yörede bulunan ağaçlardan üretilmiştir.

Taşınabilir Lirler, simetrik ya da asimetrik olarak iki farklı yapıda ve Büyük Lir ile aynı teknikler kullanılarak üretilmişlerdir. Taşınabilen Lirler, Hititlerin ilk dönemlerinde tek tip ve daha büyük, son dönemlerinde ise farklı tiplerde ve daha küçük boyutlarda üretilmişlerdir. Yapısal elemanlar, bazen değerli materyaller kakılarak ve bazen de kol ve boyunlarında hayvan figürleri ile süslenmiştir. Tellerin bağlandığı köprü kolunun iki ucu da bazı örneklerde ördek başı şeklinde yontularak süslenmiş ya da bir anlam verilmiştir.

Hititlerden bize kalan tasvirlerde açık ve net bir biçimde belli olmasa da Lirler, bir tür mızrap kullanılarak ta çalınmıştır. GİŞ İNANNA'nın bir mızrap ile çalınmasına ilişkin iki farklı yüklem belirlenmiştir. Bunlardan ilki olan “pluck”, bir çalgının parmakla ya da mızrapla çalınmasını göstermekte olup “hazziya/hazzik(k)” ile bağlantılıdır. İkincisi olan “walh” ise genellikle vurmali çalgılar için kullanılmakta olup, mızrap ile çalma tekniğinde kullanılan çarpma/vurma anlamındadır. Bu bilgi, çalgının seslendirilmesinde bazen parmakların ve ellerin, bazen de mızrapın kullanıldığını gösteren iki farklı tekniğin olduğunu göstermektedir.

ARP:

Hititlerde Arp çalgısının kullanıldığını, arp çalan bir müzisyenin betimlendiği küçük bir figürün, bir mühür baskısı ve diğer arkeolojik materyaller göstermektedir. Arp çalgısı da Lirler ile aynı teknikler kullanılarak üretilmiştir. Arpler, orta ve küçük boy olarak, farklı tiplerde üretilmişlerdir. Belgeler, Hititlerin genellikle açılı Arplar kullandığını göstermektedir. Daha sonraki çağlarda ise Arp kullanımı giderek gelişmesini sürdürmüş ve özellikle köşeli arpların kullanımı artmıştır. Ancak M.S. 17. yüzyılın sonlarına doğru köşeli arplar Anadolu topraklarında ilgisini kaybetmeye başlamışlardır. 1650 yıllarında İstanbul'daki çalgıcıların ve çalgı imalatçıların sayımını yapan Evliya Çelebi sadece bir düzine kadar arp çalan müzisyen bulabildiğini söylemesi bu görüşün gerekçeleri arasındadır. Daha sonraki süreçte “Arp”ın Anadolu'daki kullanımı giderek ve hızla yok olmaya başlamıştır. Osmanlı döneminde sarayda kullanılan ve köşeli ya da açılı bir arp olan “Çeng”, son birkaç yüzyıldır, kullanımdan kalkmıştır. Günümüzde ise modern Arplar ilgi görmekte ve sevilerek dinlenmektedir.

**LYRE and HARP in the HITTITE WORLD
 "GIS DINGIR.INANNA - GIS DINGIR.INANNA.GAL"**

Lyres and harps existed during the Hittite era in Anatolia 3700 years ago. They were instruments that played a valued and important role in the musical life of the Hittites.

The development of the lyre and harp took place in Anatolia as described below.

LYRE:

The lyre, originally named as "GIS.Inanna", was the main instrument and focus of the ceremonies. Inanna is "the sign of divine power" in the Hittite Language. This definition also shows that the Lyre bears an image of a sacred as well as a musical instrument.

The documents indicate that Lyre was the most important musical instrument used during the public, temple and palace ceremonies. As it is seen in the archaeological objects, specifically on the Inandik and Huseyindede embossed vases, orthostats, ceramics and in many material and texts, Hittites used "Lyre" as an accompany instrument to songs.

The documents show that Lyres are produced in different forms and sizes; small and portable as well as large and stable. The large and stable Lyre, that is the Great Lyre, is taller than the average human body and is played by two people. It is made of a sound box, two carrying arms, strings, arms strings attach to and the bridge. The strings of the Great Lyre, as it is shown in the figure on embossed Inandik vase, is made of animal gut.

The average height of the musicians who played the "Great Lyre" was 1.70 m. According to this parameter, the Great Lyre is said to be 2 X 2 m. The arms of the lyre and the sound box were produced from the local trees that were strong enough to carry the load and reflected the best sound quality.

Portable Lyres were produced in two different configurations; symmetric and asymmetric. The same technology in Great Lyre production was used in producing the Portable Lyre.

In the early stages of the Hittite civilisation, the Portable Lyre was uniform and larger. The alternative types and sizes started to appear in the last period. Structural elements, arms and necks, were decorated by either with precious materials or sometimes with animal figures. The two ends of the bridge arms connected by the strings are sometimes shaped by a craggy 'duck head' or in some cases decorated by a figure that had a meaning.

Although it is not clearly visible in the inherited representations, the Hittites used a kind of plectrum to play the Lyre. Two kinds of techniques were developed to play GIS INANNA. The first one is "plucking" and it is to play a musical instrument with finger or a plectrum and it is connected to "hazziya/hazzik (k). The second one is "walh" and it is usually for playing percussion instruments. "Walh" means strike/hit and these are the techniques to play percussions with plectrums. This information shows that there are two different techniques developed for playing the musical instruments; sometimes by using the fingers and hands and sometimes by using the plectrums.

HARP

The archaeological materials indicate that the Hittites played the Harp. A figure of "a musician playing harp" appears through a seal impression in a small ceramic figure. The Harp and the Lyre were manufactured by using the same techniques. Harps were produced in small and medium sizes. The documents show that the Hittites used Harps usually with angles. In later times, the square harps were developed and used.

At the end of A.D 17th century, the square harps began to disappear in Anatolia. In1650s, Evliya Celebi counted the musicians and instrument makers in Istanbul. He found only a dozen harp musicians at that time. Later on, the disappearance of the harp continued in Anatolia.

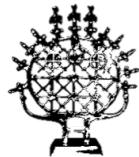
During the Ottoman period the "Cheng" (square or angular harp) was used at the palaces and this also disappeared in the last few centuries. Today the modern harp music is being listened to and enjoyed in Turkey.

Music History Researcher
 Oğuz ELBAŞ

Çağatay AKYOL

HİTİT SÜİTİ

(Hittite Suite for Harp)

HİTİT SÜİTİ

(Hittite Suite for Harp)

Çağatay AKYOL

Moderato cantabile

(3+2+2+3)

mf

mf

(2+3)

Sol #

First system of musical notation, measures 1-3. The piece is in 10/8 time. The right hand features a continuous eighth-note melody, while the left hand plays a rhythmic accompaniment of eighth notes. A piano (*p*) dynamic marking is present.

Second system of musical notation, measures 4-6. Measure 4 contains a double bar line. The right hand continues its eighth-note melody. The left hand accompaniment changes in measure 5. A mezzo-forte (*mf*) dynamic marking is present.

Third system of musical notation, measures 7-9. The right hand continues its eighth-note melody. The left hand accompaniment continues with eighth notes. A crescendo hairpin is visible.

Fourth system of musical notation, measures 10-12. The right hand continues its eighth-note melody. The left hand accompaniment continues with eighth notes. A piano (*p*) dynamic marking is present. A decrescendo hairpin is visible.

Fifth system of musical notation, measures 13-15. The right hand continues its eighth-note melody. The left hand accompaniment continues with eighth notes. A decrescendo hairpin is visible. The system concludes with a key signature change to one sharp (F#) and a common time signature.

Sol #